

Engin Arık'a Armağan

Dilek Doltaş* / doltas@boun.edu.tr

Sevgili Engin Arık'ı (rahmetli demeye dilim varmıyor) 1980'li yılların başında tanıdım. Kocası Metin Arık'la beraber İngiltere'den yeni gelmişlerdi. Rumelihisar'da küçük kiralık bir evde oturuyorlardı. Kızları Yasemin kucağında Güney kampüste laboratuvarlarla derslikler arasında koşuşturan genç bir kadındı.

Fizik laboratuvarlarının geliştirilmesi ve laboratuvarlar için kapsamlı bir bütçe ayrılması için genel kurullarda ateşli konuşmalar yapardı. Daha sonraki yıllarda Rumelihisar'da bir ev aldılar. Ben de oraya taşınınca ailece dost olduk. O zaman Engin'in ne kadar mütevazı, dürüst, çalışkan ve sevecen bir insan olduğunu gördüm. Asistanlardan evine gelen yardımcı kadına kadar herkesin sorunlarıyla ilgilenir, onlara maddi veya manevi destek olabilmek için kendini paralar. Engin'in insan ilişkilerinde sınıra veya yüzeyselliğe yer yoktu. Bilime olan bağlılığı ne kadar güçlüyse gönlü de o kadar geniş ve zengindi. Yalnız ve sıkıntılı olduğunu düşündüklerine evini açar, onları hem çok iyi ağırlar hem de cebindeki parası dahil tüm imkânlarını onlara sunardı. Yıllar önce, annem üst üste çok ağır ameliyatlar geçirirken Engin'in bir sabah beni evden aradığını ve annemin yeni bir ameliyatı için kanımı vermeye gittiğimi öğrenince nasıl hemen hastaneye koşup yerime kendi kanımı vermek istediğini hiç unutmam.

Sevdiklerine ve muhtaç olduğunu düşündüklerine bu ölçüde verici ve hoşgörülü olan Engin kendisi için de o ölçüde katıydı. Ben onun bir gün kendine acıdığını, inançları için savaşmaktan vazgeçmeyi düşündüğünü görmedim. Kanseri ameliyatı sırasında sağ kolunun koltuk altı lenflerinin bazılarını almışlardı. Doktorlar ona o kolunu mümkün olduğunca az kullanmasını söylemişlerdi. Ayrıca ağır kemoterapi tedavisi görüyordu. Doğal olarak vücudu çok yorgun ve hassastı. Engin o dönemde bile ders vermeyi bırakmadı, tahtaya çeşitli yollarla uzanıp formüllerini yazdı. Ev işlerini de aksatmadan yaptı. Şartlar ne olursa olsun, önüne bir engel çıktığı veya düş kırıklığına uğradığı zaman umutsuzluğa kapılmaz, daha hırslı ve mücadeleci bir ruhla başarmak istediği konuya asılırdı. Sıkılmak, yorulmak, kork-

mak, boşvermek, vazgeçmek gibi bir huyu yoktu.

Tutkulu bir dava insanıydı. En büyük tutkusunu fizik ve ailesiydi. Metin'e çok iyi fizik kafası olduğu için gençliğinde âşık olduğunu söylerdi. Atatürk Kız Lisesi'ni birinci olarak bitirmiş, o yaz TÜBİTAK'ın genç bilimci yetiştirmek amacıyla düzenlediği kampta eğitime gönderilmiş ve orada Metin'i tanımıştı. Üniversiteyi bitirdiği yıl babası onu daha rahat kariyer yapabilsin, geçim sıkıntısıyla boğuşmasın diye bir elektrik mühendisiyle evlendirmeye çalışmışsa da o evden kaçıp Metin'le gizlice evlenmiş ve ABD'ye doktora gitmişti. Bir yıl içinde bir yandan İngilizce öğrenmiş, bir yandan oğlu Yavuz'u dünyaya getirip çocuğa bakıp ev işlerini sürdürmüştü. Doktora çalışmalarını sürdürürken Yavuz'un beşiğini laboratuvarın bir köşesine yerleştirmiş. Engin'in hayatı, evi, laboratuvarı, öğrencileri ve araştırmaları üzerine kuruluydu.

1990'lı yıllardan itibaren CERN laboratuvarlarında çalışmaya başladı ve hemen her tatilini CERN'de geçirdi. Bu merkezdeki araştırmalara Türk fizikçilerinin katılmalarının Türkiye'deki yüksek enerji fiziği çalışmalarının çitasını yükseltmek ve Türkiye'nin enerji teknolojileri konusundaki çıkarlarını korumak için ne kadar önemli olduğunu her platformda sürekli anlatırdı. CERN Batı'nın önde gelen araştırma merkezlerindendi ve geleceğin bilim adamları o nitelikteki merkezlerde yetişecekti. Engin bu inancını gerçekleştirmek için yıllarca ülkenin resmi kurumlarından göremediği burs ve araştırma desteğini kendi imkânlarıyla yaratmaya çalıştı ve çok zorlanarak da olsa her yıl birkaç fizik yüksek lisans öğrencisinin CERN'e giderek araştırmalara katılmalarını sağladı. Bu dönemde Engin'in büyük özverilerle sarıldığı dost ve meslektaşlarından gerekli ilgi ve desteği görmediği için kırıldığını ve kendini epeyce yalnız hissettiğini biliyorum.

Engin'in ölümü biz dostları, üniversitemiz ve ülke için büyük bir kayıp. Onun gibi inançlı, azimli, çalışkan, disiplinli ve tutkulu bilim insanları kolay yetişmiyor. Geleceğin bilimcilerinin Engin gibi örneklerle ihtiyacı var. ♥